

September 2020

NYT FRA FAGKONSULENTEN I MUSIK, DRAMATIK OG MUSIK- & LYDPRODUKTION

Kære musiklærere

Dette nyhedsbrev handler helt overvejende om forløbet, resultaterne og evalueringen af den første skriftlige eksamen i musik efter 2017-reformen.

Karakterer og resultater ved årets skriftlige eksamen

Musik var på sin vis ret heldig, da de fleste eksameniner blev aflyst i foråret. Udover dansk skulle stx-eleverne op i det udtrukne studieretningsfag som lå først i eksamensplanen, og her lå musiks første dag på allerførste skriftlige eksamensdag, og derved kom rigtig mange musikelever til skriftlig eksamen. Vi var heldige i den forstand at vi slap for at vente et helt år mere på at få erfaringer med eksamen efter reformen.

Ialt 1840 elever kom til skr. musikeksamen. Af dem kom langt de fleste op den første dag (1619 elever) og relativt få den anden dag (221 elever).

Elevernes opgaver fordelte sig helt som forventeligt på de tre tilbageværende opgavetyper, vokal, poprock og jazz – som det ses herunder:

	koral	vokal	pop	jazz	delogg.
2015	11%	4%	47%	33%	5%
2016	10%	4%	53%	29%	4%
2017	4%	13%	52%	31%	1%
2018	7%	9%	52%	31%	1%
2019	3%	10%	48%	38%	1%
2020		14%	50%	36%	

Groft forenklet og med masser af forbehold kan man påstå at der er sket det i et historisk perspektiv at koraleleverne stille og roligt har bevæget sig over på vokalsatsen, mens det sandsynligvis overvejende er jazz der har spist delopgaverne.

Der laves to slags statistik ved musiks skriftlige eksamen. Dels den officielle (endelige) statistik som ministeriet står for og som først og fremmest handler om det endelige samlede gennemsnit for de forskellige fag, for de forskellige discipliner indenfor fagene, og snittene for de enkelte hold. Dels en uofficiel statistik over forcensuren som vi selv står for. Forcensurstatistikken laves ved at hver af censorerne indmelder deres karakterbud på de opgaver de (helt tilfældigt) er førstecensor på en uges tid før censormødet – og denne statistiks resultater præsenteres og diskuteres på censormødet før voteringen. Formålet er bla. at hvis statistikken skulle vise at eleverne fik helt

"forkerte" karakterer, ville man have mulighed for at justere på nogle parametre før selve censuren. Dette er dog mig bekendt aldrig sket i praksis – men fx i år med nye opgaver og nye evalueringskriterier hvis effekt man ret beset ikke kunne være helt sikker på, følte det som en tryk foranstaltning. Heldigvis fik vi heller ikke brug for det i år.

En ulempe ved forcensurstatistikken er selvfølgelig at den ikke er fuldstændig sikker – censorerne har netop ikke voteret deres karakterer endnu, og typisk lander det endelige snit en smule højere end forcensurens. Sandsynligvis fordi censorerne taler hinanden en smule op. Sådan skal det være. En meget stor fordel ved forcensurstatistikken er til gengæld at vi kan få meget mere nuancerede informationer end i den officielle statistik.

Jeg vil gerne lige indskyde at det er Michael Stuckert fra Munkensdam Gymnasium der i samarbejde med undertegnede helt ulønnet står for det ret store talarbejde med forcensurstatistikken i disse år. Rigtig stor tak for det!

Og så til årets resultat:

Årets snit blev 7,01 ved forcensuren, og 7,12 efter den endelige votering. Og det er det højeste snit vi nogensinde har haft.

Vi kan se tre mulige årsager til dette høje snit:

- 1) Eleverne klarer den ny M1 signifikant bedre end den gamle – måske fordi den er nemmere, måske fordi eleverne har bedre tid til den, sandsynligvis begge dele.
- 2) Eleverne klarer M2 noget bedre – måske fordi de nye evalueringskriterier har tydeliggjort hvad opgaverne går ud på, måske fordi censorerne er blevet bedre til at rette efter evalueringskriterierne. Igen sandsynligvis begge dele.
- 3) Endelig vidste musikeleverne (og lærerne) i ganske lang tid op til eksamen at de ikke kunne komme op mundtligt, og at der var en endda meget stor sandsynlighed for at de kom op skriftligt. Der har altså været bedre tid end normalt til fokusere på skriftlig musik i slutspurten frem mod eksamen.

Vi kan ikke vide hvilke af disse årsager der har haft størst indflydelse. Det er sandsynligvis en kombination.

Vi undersøger i forcensurstatistikken i hvilket omfang M1 og M2 bidrager til det samlede snit – og herunder ses en sammenligning mellem gennemsnittene for M1 og M2 og hvilket endeligt snit det førte til (tallet i parentes til sidst er blot for at minde om at det endelige snit jo blev lidt højere):

	M1	M2	Endelig
2019	7,40	6,37	6,82
2020	8,17	6,53	7,01 (7,12)

Her kan ses det ret forventelige at M1 trækker elevernes karakterer pænt opad – både før og efter reformen. Det ville faktisk være et noget kedeligt snit vi stod med hvis vi ikke havde haft M1.

Endvidere kan ses at gennemsnittet for M2 er steget med 0,16 i år, mens snittet for M1 er steget med så meget som 0,57. Det samlede snit er steget med 0,19 (dog 0,30 i den endelige statistik). Udfra dette *kunne* man konkludere at at stigningen overvejende ligger på M1's område, men at det fortsat er M2'eren der først og fremmest definerer den endelige karakter (da det samlede snit kun er steget lidt mere end det M2 er steget).

Historisk set "fuldender" årets høje snit en forholdsvis jævnt opadgående kurve gennem de sidste 10 år:

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
5,57	5,77	5,84	5,92	6,42	6,48	6,61	6,92	6,82	7,12

En udvikling der også tager udgangspunkt i at vi havde et markant for lavt snit i nulleerne.

Det er værd at pege på at det sådan set er faget selv (os) der bestemmer og definerer det snit vi gerne vil have, både igennem det arbejde vi foretager i undervisningen, igennem de opgaver vi stiller til eksamen, men først og fremmest igennem hvor og hvordan vi sætter målopfyldelsen – her kunne man tilføje at det i særdeleshed handler om hvor tydeligt man sætter målopfyldelsen. Her har evalueringskriterierne vist sig at være det værktøj der muliggjorde at vi bedre end tidligere kan styre de forskellige elementer.

Et spørgsmål som vi måske skal tage stilling til i fremtiden, vil selvfølgelig også være om vi kan gå hen og få et *for* højt snit. Men det må siges at være et markant mere behageligt problem end det vi rodede med for 10 år siden.

Umiddelbart synes jeg ikke vi der endnu. Tallene for de andre fag i 2020 (bortset fra dansk som alle kom op i) er nok for usikre til at bruge til en sammenligning, men en lille sammenligning af udvalgte resultater for 2019 viser at vi ligger pænt placeret blandt de øvrige fag (A-fag):

Engelsk	Dansk	Musik	Matematik	Fysik
6,6	6,7	6,8	6,9	7,0

Taget i betragtning at musikfaget tiltrækker mange elever der kommer med et stort fagligt og socialt overskud, og ikke mindst at disse elever også ofte arbejder engagereret med musikteori, synes det ikke helt ulogisk at vi bør ligge i den højere ende.

Musikfaget har tidligere haft et problem med at vi har givet "for få" 12-taller i forhold til den ideelle fordeling (10%). Denne tendens er blevet brudt i år – endda ganske markant fordi der er givet 13% 12-taller (i den endelige statistik). Som tidligere år giver vi i overkant 10-taller:

Karakter	-3	0	2	4	7	10	12
Antal afgivne karakterer	13	81	162	323	512	524	225
Fordeling i procent af beståede			9%	18%	29%	30%	13%
Ideel fordeling			10%	25%	30%	25%	10%

Forholdet mellem resultaterne for de forskellige discipliner

Det har tidligere været et problem at der har været ganske stor forskel på hvilke karaktergennemsnit de forskellige opgavetyper har fået. I sig selv er det ikke nødvendigvis problematisk at forskellige opgaver får forskellige karakterer – det ser man fx ofte i danskfaget imellem de forskellige opgavegenrer (hvor de forskellige karaktergennemsnit bla. kan forklares ud fra at nogle opgaver tiltrækker bestemte elevtyper). Men i musikfaget har vi en grundlæggende ret usædvanlig – og også diskutabel – konstruktion; nemlig at eleverne kun undervises i en af de discipliner de kan skrive eksamensopgave i, og at den *enkelte* elev dermed ikke vælger hvilken disciplin eleven vil undervises i (bortset fra på et par enkelte skoler). Hvis vi vil fastholde denne konstruktion, mener jeg at vi har en meget stor forpligtelse til at vores discipliner er sammenlignelige, at de stiller de samme krav og tester eleverne i meget sammelignelige færdigheder, og ikke mindst at de evalueres på samme måde. De forskellige opgaver bør naturligvis også i store træk få de samme karaktergennemsnit.

Her har det specielt tilbage i nullerne været et problem at poprockopgaven har ligget markant og konsekvent lavere end de øvrige opgavetyper – typisk ca. et karakterpoint. I løbet af 10'erne har dette gradvist rettet sig, og for censurstatistikken for i år viste for første gang et højere snit for poprock end jazz:

vokal	pop	jazz
6,68	7,07	7,04

UVM's officielle statistik har dog efterfølgende peget på at jazzen alligevel ligger lidt højere – men da ikke alle censorerne har udfyldt denne statistik (UVM havde glemt at gøre feltet obligatorisk), er det ikke et tal der er helt troværdigt. Jeg vil nøjes med at konkludere at det ser ud til at jazz og poprocks snit ligger på nogenlunde samme niveau i år. At vokalen ligger en smule under, tror jeg ikke at man i første omgang skal lægge så meget i. Der er relativt meget færre elever der løser vokalen, hvorfor gennemsnittet nemt kan blive påvirket af enkeltholds præstationer.

Som det ses herunder i den historiske oversigt er der en del fluktationer igennem årene. Her skal også peges på at tallene for koralen og deldisciplinerne specielt i de senere år er baseret på så få elever at det ikke vil være rimeligt at bruge tallene til noget som helst.

	koralt	vokal	pop	jazz	delopg.
2008	5,24	6,07	5,14	6,08	5,54
2013	5,05	6,45	5,68	6,04	6,61
2014	5,78	6,10	5,81	6,12	5,84
2015	6,55	7,44	6,05	6,74	7,70
2016	5,90	6,39	6,17	7,13	6,25
2017	6,61	6,83	6,55	6,74	3,83
2018	5,97	6,78	6,37	7,26	8,10
2019	6,38	6,68	6,39	6,95	
2020		6,68	7,07	7,04	

Det bliver spændende at se til næste år om gennemsnittene fortsat vil ligge på et sammenligneligt og acceptabelt niveau – eller om der er tale om et enkelt års afvigelse. Et argument for at der kunne være tale om et nyt og bedre forhold mellem disciplinerne, er at vi i år for første gang har rettet efter samlede evalueringskriterier der bevidst er lavet, ikke blot efter hver enkelt disciplins traditioner og kæpheste, men efter overordnede principper (fx det rytmisk prosodiske arbejde, kravet om anvendelse af et antal basteknikker, fokuset på det arrangementsmæssige arbejde osv). Måske...

En lille sten i skoen

Sidste år ville vi gerne med statistikken prøve at kontrollere om de forskellige discipliner blev vurderet på sammenlignelige måder. Tesen for undersøgelsen var at det måske godt kunne være at poprockerne generelt var lidt teoretisk svagere end jazzerne (i betydningen traditionel teori, akkordudtydning, strukturforståelse mm), og at det var derfor at de (selvom det gradvist var blevet bedre) fik gennemsnitligt noget lavere karakterer. Udgangspunktet for undersøgelsen var at alle elever laver den samme M1 – og at denne opgave tester en del forskellige færdigheder som overordnet set burde give et retmæssigt billede af en elevs teoretiske niveau. Derfor ville det synes rimeligt at der var en simpel relation mellem M1 og M2-karaktererne – og at når poprockerne klarede sig noget dårligere generelt (og i M2), måtte det være fordi de var lidt svagere teoretiske og derfor også klarede M1 noget ringere. Resultatet var overraskende:

2019

	M1	M2	Samlet	Forskel
vokal	7,15	–	6,65	0,5
poprock	7,25	–	6,46	0,79
jazz	7,28	–	6,85	0,53

Det viste sig at poprock og jazzerne klarede sig stort set lige godt i M1 (og ud fra tesens præmisser dermed var stort set lige teoretisk dygtige), men at jazzerne alligevel fik en endelig karakter der var 0,39 point højere. Det var et lidt problematisk resultat, så vi lavede undersøgelsen igen i år:

2020

	M1	M2	Samlet	Forskel
vokal	8,12	6,14	6,68	1,44
poprock	8,24	6,55	7,06	1,18
jazz	8,09	6,65	7,04	1,05

Som i et vist omfang viste den samme tendens. Her klarede jazzeleverne sig endda (med marginaler) dårligst i M1, men løftede sig alligevel igennem deres M2-opgave til næsten det samme snit som poprockeleverne. Samtidig ser det ud til at vokaleleverne i forhold til deres teoretiske niveau (M1-karakteren) får en lidt for lav endelig karakter – igen med forbehold for den statistiske usikkerhed der ligger i det lavere antal afgivne karakterer.

Disse tal generer mig – og rejser en del spørgsmål som det er ret svært at svare på.

Er jazzopgaven som disciplin særligt god fordi den tilsyneladende kan hæve eleverne lidt mere i forhold til M1 end de to øvrige? Eller den omvendt en knap så god disciplin fordi den resultatsmæssigt skiller sig ud fra de to øvrige? Og hvad er det indholdsmæssigt i disciplinerne og deres evaluering der kan forklare denne forskel?

Og før nogen begynder at tage for hurtige konklusioner: Tallene og forskellene her er trods alt så små at det ville være helt urimeligt at vælge eller fravælge disciplin ud fra dem. Som nævnt får de tre opgaver endelige karakterer på stort set samme niveau.

Men tallene peger på at den øvelse vi prøver at lave i musikfaget med tre helt sammenlignelige opgavetyper, er ganske vanskelig. Og måske også at hvis det viser sig at vi får samme resultater næste år, så må vi forsøge at justere evalueringen lidt.

Om pointtallene i M1

Censorerne indberetter også hvilke pointal de giver til de enkelte opgaver i M1. Herunder ses gennemsnittene af disse tal – og for opgave A og B2 (som giver maksimalt 5 point) omregnet til hvis også disse opgaver var til 10 point, så man umiddelbart kan sammenligne tallene. Ikke overraskende klarer eleverne opgave A (akkordlæsning) bedst – akkorderne var ikke særligt svære i årets opgaver, og alle hjælpemidler må anvendes. Men generelt ligger gennemsnittene for opgaverne meget på samme niveau:

	A (5 p)	B1 (10 p)	C (10 p)	D (10 p)	B2 (5p)
	4,02	7,56	7,03	6,55	3,58
Omregn. ift. 10 p.	"8,04"				"7,16"

Herunder ses hvordan tallene har "udviklet sig" i forhold til den gamle M1 – altså hvilke point der blev i givet i 2019:

	Akkord-læsning	Funktions-analyse	Harmoni-sering	Melodi-anal.	Høre-lære
2019	7,30	8,70	5,70	6,10	5,90
	A	B1	C	D	B2
2020	4,02	7,56	7,03	6,55	3,58
Omregn. ift. 10 p.	"8,04"				"7,16"

Ikke overraskende er gennemsnittet gået ned i funktionsanalysen; og det skyldes naturligvis at der er noget mere stof i opgaven (den gamle funktionsanalyse var *for* nem – næsten alle elever løste den korrekt, og opgaven afspejlede ikke det niveau vi forventer af en A-niveau-elev). Men pointallet ligger fortsat i den højere ende blandt de nye opgaver. Det er fint.

Mest bemærkelsesværdigt er det at eleverne klarer melodianalysen markant bedre i den nye M1 (næsten et helt point) – ikke mindst fordi der ikke er sket nævneværdig ændringer af sværhedsgraden af opgaven (måske er der endda en smule flere krav i de nye evalueringskriterier). Jeg ser (og det er naturligvis en fortolkning) to mulige årsager til dette løft:

Den ene årsag er at eleverne har haft bedre tid til M1-opgaverne – generelt tror vi at eleverne snarere bruger halvanden time på den nye M1 i stedet for den ene time den principielt er sat til (og som de var tvunget til at bruge på den før reformen).

Den anden årsag handler om at eleverne generelt skriver bedre, mere struktureret og mindre rodet, når de skriver på computer end når de skriver i hånden.

Jeg har forsøgt i ovenstående ladet en pil gå fra den gamle hørelæreopgave til den nye grooveanalyseopgave – som peger på at det tilsyneladende er lidt lettere at lave en grooveanalyse end at lytte et groove af. Men her indgår selvfølgelig også den faktor at den nye opgave er løst uden det samme tidspres. Grooveanalysen er dog den opgave i den nye M1 der får det laveste pointtal, hvilket jeg vender tilbage til i næste afsnit.

Til slut *kunne* man også sammenligne resultatet for den gamle harmoniseringsopgave og den nye harmoniske vurderingsopgave:

	Akkord-læsning	Funktions-analyse	Harmoni-sering	Melodi-anal.	Høre-lære
2019	7,30	8,70	5,70	6,10	5,90
	A	B1	C	D	B2
2020	4,02	7,56	7,03	6,55	3,58
Omregn. ift. 10 p.	"8,04"				"7,16"

Hvilket også her peger på at den nye opgave er nemmere end den gamle (og igen skal forbeholdene med: Tidspresset er væk, og den konkrete opgave de fleste elever løste, Lil Dicky's Earth, var ganske nem).

Men helt overordnet kan konkluderes at eleverne klarede den nye M1 rigtig godt – og at der er grund til at antage at de vil klare den endnu bedre i fremtiden, idet der altid er en vis indkøringstid for nye opgavetyper. Sandsynligvis vil fx det lidt lave pointtal for grooveanalysen rette sig i de kommende år (de første mange år med den gamle M1 fungerede fx melodianalysen ikke særlig godt).

Måske vil pointtallet endda løbe lidt løbsk – hvilket kan løses på en del forskellige måder: Fx ved at tilføje yderligere stof som vi synes der mangler i opgaverne, ved at øge sværhedsgraden på enkelte opgaver, ved at tilføje en opgave til, eller ved at ændre på oversættelseskalaen fra point til delkarakter.

Den sidste løsning er jeg ikke entydigt vild med. Jeg kan rigtig godt lide den grundtanke som også går igennem M2-evalueringskriterierne: At vi forventer et højt fagligt niveau, men ikke at vi efterstræber det entydigt perfekte og det fejlfrie.

Jeg ved at mange (inklusive mig selv) godt kunne tænke sig at der var en hørelæreopgave, og det ville naturligvis øge sværhedsgraden, men omvendt vil det være problematisk at lægge elementer ind i M1 der øger elevernes tidsforbrug. Som sagt skyder vi på at de fleste elever allerede bruger omkring halvanden time på M1.

Jeg mener naturligvis ikke vi skal ændre noget i forhold til kommende års eksamen. Det er alt for tidligt, og vi må have erfaringer fra i hvert fald et år mere. Men jeg vil gerne tage diskussionen op allerede i år – blandt andet på kommende FIP.

Om besvarelserne af M1

Hvert år laver censorerne en kort skriftlig evaluering af bla. årets opgavesæt og elevernes besvarelser af disse. Det følgende er baseret på dels disse kommentarer, dels mine egne iagttagelser.

En del censorer har bemærket at besvarelserne af opgave C, melodianalysen, havde en usædvanlig høj kvalitet i år.

I de nye evalueringskriterier er det ekspliciteret at strukturen skal angives med bogstaver, og det har rigtig mange elever husket. Mange elever bruger dog unødvendigt mange ord på denne strukturbeskrivelse, der for fx det første opgavesæt (18. maj) kan formuleres så kort som:

Melodien kan inddeles i 2 tretaktsfraser, a og a', og 4 totaktsfraser: b, b', c og d.

Taktarten i denne opgave var i nodesystemet angivet som $\frac{2}{4}$. Vi har anset fx "alla breve" og " $\frac{2}{2}$ " som korrekte svar, men ikke " $\frac{4}{4}$ ". Taktarten er relativt sjælden (selv om vi faktisk også havde den i sidste års eksamen i en af melodianalyseopgaverne), og mange elever kunne da heller ikke svare korrekt her. Men samtidig er pointsystemet konstrueret så den dygtige elev med et par huller stadig får 12.

Enkelte elever kan fortsat finde på at lave opremsninger af enkeltiagttagelser, fx:

Tonegentagelse finder vi både takt 1, 7, 8 og 14.

Akkordbrydning finder vi i takt 11.

Trinvis bevægelse finder vi fx i takt 2 med tonerne f, g og ab.

Men langt hovedparten gør det fornuftige at beskrive den enkelte frase i hovedtræk, og hvordan den forholder sig til de forrige. Her et forbilledligt eksempel på en analyse af de to midterste fraser:

Frase b indledes med melodians toptone og er – i modsætning til fraserne a og a' – præget af store spring. Frasen starter med et oktavspring ned efterfulgt af tonegentagelse og så endnu et spring, en sekst op.

Frase b' er en sekvensering en terts ned af frase b.

Censorerne har en del flere kritiske kommentarer til besvarelsener af opgave D – grooveanalysen. Gennemgående på mange hold har der manglet elementer af analysen: Eleverne "glemmer" tilsyneladende at de *både* skal angive rytmiske mønstre, gentagelsesstrukturer, forholdet imellem stemmerne, og at disse iagttagelser skal dokumenteres.

Det virker som det har fungeret bedst på de hold hvor eleverne har trænet i at anvende en fast opbygning eller skabelon for analysen, fx den der anvendes i det eksemplariske eksempel på 12-tallet i evalueringskriterierne. Her angives gentagelsesstruktur og rytmisk mønster med behørig dokumentation for hver stemme – og analysen afsluttes med en beskrivelse af forholdet mellem stemmerne. Herunder ses en autentisk og næsten forbilledlig besvarelse af opgave D – igen fra første opgavesæt (18. maj):

Knips + stortromme spiller 1-taktsostinater og ligger begge på 2 og 4, afterbeat.

Bassen har rytmiske 1-taktsostinater, men melodisk 4-taktsostinat. Den spiller pulsmarkerende helnoder i alle takterne.

Guitaren spiller 1-taktsostinater med liftet 3-slag, og spiller altså på 1 og 2og.

Marimbaen spiller modrytmiske 2-taktsostinater. Begge takter i ostinatet indledes med en 16.-delsclave på slagene 1, 1også samt 2og. 1. takt i ostinatet fortsætter med at være modrytmisk, idet den ligger på 3og samt 4så – også en clave.

Vokalen har pulsmarkerende 4-taktsostinat, der overvejende er præget af 8.-delsunderdelinger der danner optakt frem mod hvert 1-slag.

Overordnet kan det overvejende modrytmiske groove i knips/stortromme, guitaren og marimbaen ses som komplementærritmisk til den beatmarkerende bas og vokal. Dog linker de to elementer i sammenfaldet på 1-slaget og underdelingen i slutningen af hveranden takt. Guitaren og marimbaen har sammenfald på det liftede 3-slag, men er derudover komplementærritmiske til stortromme/knips.

Det som en del elever er kommet til, er at de har beskrevet rytmernes placering, men ikke hvilken type rytme det er, fx:

Vokalen ligger på 1-slaget og på 3og, 4 og 4og. Men ikke at der er tale om pulsmarkering og underdeling – og i øvrigt optakt hen mod hvert 1-slag.

Marimbaen ligger på 1, 1også og 2og og har derfor mange lifts. Men ikke noget om at det er en clavesrytme.

Også omkring opgave B2-besvarelsene har censorerne kommentarer. Først og fremmest at en del elever blot svarer funktionsharmonisk eller modal, og glemmer at beskrive hvilken tonalitet/modalitet der er tale om (fx funktionsharmonisk dur eller æolisk).

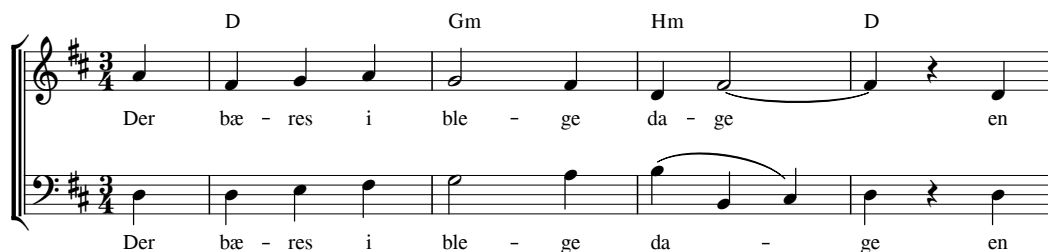
Om besvarelsene af M2

Censorernes kritiske kommentarer omkring elevernes besvarelser af M2-opgaverne angår overordnet set at nogle elever – og mere problematisk – nogle hele hold ikke anvender en eller flere af de teknikker som bliver beskrevet i evalueringskriterierne, og dermed at arrangementsarbejdet ikke er så stort som forventet.

Med til det lidt negative billede der måske tegnes herunder, hører naturligvis at rigtig mange elever og hold klarer sig godt.

For vokalsatsen drejer de manglende teknikker sig fx om tritonuopløsning, trinvis gennemgang og ikke mindst de komplementærritmiske udfyldninger, som nu er et specifikt krav i disciplinens opgaveformulering.

Opgavemelodien fra d. 18. maj som de fleste elever løste, havde endda meget oplagte muligheder for parallelføring og trinvis gennemgang, i fx t. 1 og 6. Herunder ses fx en løsning med en trinvis bas igennem hele første frase (som også ses i eksemplet på en bas til 12 i evalueringskriterierne):

D   Gm   Hm   D

Der bæ - res i ble - ge da - ge en

Der bæ - res i ble - ge da - ge en

Frasen kan naturligvis også løses på mange andre gode måder.

For poprock drejede de manglende teknikker sig bla. om manglende udnyttelse af melodiens huller til korsvar – og ikke mindst problemer med at lave gode selvstændige korsvar med melodisk bevægelse. Endvidere synes det som om nogle fortsat misforstår det at der ikke sker så meget i akkorderne som at så behøver der heller ikke ske noget nogen andre steder, her fx den meget statiske indledning i 18. maj-opgaven med en ligeså statisk bas/tromme der både savner udvikling og periode-markører:

Am G Am G

I try to go for what I want - ed.

S

5 Am G Am G

And left a house that I had haunt - ed.

Omvendt ses herunder en besvarelse hvor eleven også vælger at der ikke skal ske så meget, men som alligevel formår at udvikle, variere og intensivere de enkle ideer. Et langt større arrangementsmæssigt arbejde:

Am G Am G

Solist I try to go for what I want - ed.

Bas

Tr.

5 Am G Am G

And left a house that I had haunt - ed.

7

Endvidere savnes at der markeres flere særlige begivenheder – eller at der overhovedet markeres nogen. Opgaven fra samme dato havde en relativt tydelig clave i t. 25 som ikke mange opdagede. Her den samme elev som ovenover – som ret entydigt havde opdaget claven:

24 **C** **F#m**

for the light in the dark.

For jazz-opgaven gælder delvist de samme forhold. Mange basgange anvendte kun et begrænset antal teknikker, og bevægede sig kun nærmeste vej til næste akkordgrundtone. Begge de to jazzopgaver havde (ligesom opgaven i evalueringskriterierne) en del takter i A-stykkerne som kun havde en akkord – som krævede større grad af melodisk og rytmisk arbejde. Endelig havde kun meget få elever arbejdet med en længere gennemgående linje i B (som i evalueringskriterierne).

Derudover savnedes at trommestemmerne manglede sammenhæng med melodien – og ligesom i poprock understregede særlige begivenheder. Herunder ses dog et skønt eksempel på en basgang med tydelig retning og trommer der forholder sig meget tydeligt til melodien:

18 **C#m7b5** **F#7** **Bm7** **E7**

that I feel when that bell starts to peal, I could

22 **Am7** **D13** **D7** **G6**

swear I was fall - ing in love.

Endelig er det også et delvist nyt element at der forventes selvstændige korsvar i jazz-besvarelserne med melodisk bevægelse – og det var der også en del opgaver der manglede.

Om teknikken og de praktiske forhold omkring afviklingen af eksamen

Musikfaget var pænt ramt af tekniske udfordringer op mod eksamen: Netprøver kunne ikke lave to afleveringssteder til de to delprøver, så eleverne måtte aflevere M1 i bilagsmappen og M2 i afleveringsmappen. Det viste sig at elever der anvendte word til mac, kunne komme til at lave en pdf af deres M1 som ikke integrerede funktionsfonten (*hvis de ikke brugte printerdialogen, "Print til pdf", men derimod "Gem som"-funktionen, valgte pdf, og dernæst tilvalgte "Bedst til elektronisk distribution og tilgængelighed"*). Og endelig at Primus ikke nåede at få en mac-version færdig der kunne køre på Catalina. Hvilket altsammen medførte en vis nervøsitet og spænding hos både musiklærere og fagkonsulent.

Heldigvis gik det ganske godt.

Langt hovedparten af eksaminanderne anvendte den anbefalede funktionsfont – samlet set lige knap 90 %. Og som helhed helt uproblematisk – funktionstegnene stod hvor de skulle stå under akkorderne. De resterende 10% havde skrevet analysen med en almindelig font. En del af disse syntes at være svage enkeltelever på hold der i øvrigt brugte fonten. Men også enkelte hele hold har brugt almindelig font – sandsynligvis fordi læreren ikke har introduceret funktionsfonten. Jeg vil gerne opfordre alle til bruge den: Det er nemt, og resultatet bliver en del pænere.

Ud af de 1840 elever i alt kom 7 elever til at lave en pdf hvor fonten ikke blev integreret. Censorerne har uden problemer rettet disse på normale vilkår med Rune Bech Lauesens tastaturoversigt i hånden. Et noget større antal elever er kommet til at aflevere M1 som word i stedet for pdf – heller ikke dette har afstedkommet problemer: Funktionstegnene flytter sig ikke selv om man åbner i andre programmer/versioner.

Før eksamen blev der sendt et notat til de eksamensansvarlige hvor de blev bedt om at sikre at eleverne fik afleveret de rigtige opgaver de rigtige steder i netprøver. Og det ser ud til at de eksamensansvarlige på skolerne har været gode til at få det gjort.

For at sikre eleverne yderligere blev censorerne bedt om at indrapportere alt hvad der har lignet afleveringsfejl. I 14 tilfælde er dette sket. 9 af disse tilfælde har vist sig blot at være blanke afleveringer (som eleven ikke har markeret som blank aflevering), men i 5 tilfælde er eleverne kommet til at uploade forkerte besvarelser eller fejlprintede besvarelser fra nodeskrivningsprogrammet. I disse 5 tilfælde har skolerne fundet en korrekt dateret oprindelig fil på elevernes computer og vurderet at denne med rimelighed kunne bedømmes.

Endelig har i hvertfald en elev ud fra vores kendskab afleveret en ufrivillig blank M2 – fordi nodeskrivningsprogrammet crashede og eleven ikke havde gemt. Alt i alt er det derfor tilsyneladende kun for en elev i år at teknikproblemerne har haft alvorlige konsekvenser. Vi kan ikke vide det, men jeg håber og tror at vi har fundet de teknisk begrundede fejl der har været.

Vi arbejder fortsat på at få en webbaseret M1, men jeg tror det er optimistisk at regne med at den vil være klar til 2021.

I arbejdet med 2020-eksamenen er det gået op for mig at der er ret forskellige og lokalt fastsatte regler på de enkelte skoler for hvordan man forholder sig til elevernes tekniske problemer. På nogle

skoler hjælper man eleverne ganske meget; på andre skoler overlader man dem næsten til sig selv. Jeg vil gerne understrege at eksamensbekendtgørelsen intet skriver om at man ikke må hjælpe eleverne med drillsk teknik. Det er en eksamen i musikteori, ikke i IT-kyndighed. Jeg tænker at jeg vil tage dette emne op når vi nærmer os terminsprøverne.

Reviderede evalueringskriterier

Så er evalueringskriterierne for musik A blevet revideret. De kan hentes dels på:

[Materialeplatformen](#), dels på EMU'en under læreplaner og vejledninger:

<https://emu.dk/stx/musik/laereplan-og-vejledning>. Det er nok sidstnævnte sted det er nemmest at hente dem (og ikke mindst tydeligst at se hvad der er nyeste version), men på materialeplatformen ligger også de to eksamensopgaver fra i sommers. Sygesættet bliver i øvrigt desværre ikke frigivet, da det ikke blev brugt.

Vi regner med at evalueringskriterierne vil blive revideret med jævne mellemrum – sandsynligvis en gang om året. Og der vil naturligvis blive reklameret for det i nyhedsbreve, på EMU'en og andre steder.

Thomas Hammer
Fagkonsulent i musik, dramatik og musik- & lydproduktion
thomas.erik.hammer@stukuvn.dk
Tlf 21647919